

MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL VIRGINIJAUŠ SUNGAILOS

2021 m. spalio 12 d. Nr. TV20-12
Mažeikiai

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – ir Etikos komisija), kurią sudaro pirmininkė Ona Kelpšienė, nariai Janina Cicėnienė, Odeta Jasmontienė, Irena Macijauskienė, Paulius Pocevičius, Milda Zubavičienė, susipažinusi su Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – ir VTEK) 2021 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. IGN-35 „Dėl Roberto Filistovičiaus skundo“,

n u s t a t ė:

Tyrimo pagrindas, dalykas ir eiga

Partijos „Laisvė ir teisingumas“ atsakingasis sekretorius Robertas Filistovičius (toliau – ir Robertas Filistovičius) Etikos komisijai pateikė 2021 m. birželio 22 d. skundą „Dėl mažeikių rajono savivaldybės tarybos nario Virginijaus Sungailos elgesio“ (toliau – ir Skundas), kuriame nurodė, kad 2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio metu Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narys Virginijus Sungaila (toliau – ir Virginijus Sungaila), pasisakius Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narei, partijos „Laisvė ir teisingumas“ Mažeikių skyriaus frakcijos seniūnei Sigutei Bernotienei (toliau – ir Sigutė Bernotienė), pasakė „Aš jums siūlyčiau pasivadinti ne laisvė, bet kalėjimas ir banditizmas. Pasivadinkit taip, o ne laisvė ir teisingumas“. Paaškinio, kad dabartiniame lietuvių kalbos žodyne žodis „kalėjimas“ apibūdinamas kaip „namai laikyti asmenims, kuriems atimta laisvė“, o „banditizmas“ – kaip „organizuotas plėšikavimas, žudymas“, todėl mano, jog Virginijus Sungaila, dalyvaujant kitų partijų atstovams, Mažeikių rajono savivaldybės administracijos tarnautojams, žiniasklaidos atstovams, savo viešą pasisakymą nepagrindęs jokiais argumentais ar faktinėmis aplinkybėmis, pažemino partijos „Laisvė ir teisingumas“ dalykinę reputaciją bei padarė jai neturtinę žalą. Taip pat nurodė manantis, kad Virginijaus Sungailos elgesys yra nesuderinamas su valstybės politikų elgesio viešajame gyvenimo principais ir reikalavimais, todėl prašė ištirti ar šis nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 6 punkte numatyto pavyzdingumo principo.

Etikos komisija, išnagrinėjusi Skundą, 2021 m. liepos 27 d. priėmė sprendimą Nr. TV20-11 „Dėl Virginijaus Sungailos“, kuriuo nusprendė pripažinti, kad Virginijus Sungaila, 2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio partijai „Laisvė ir teisingumas“ pasiūlydamas pasivadinti partija „Kalėjimas ir banditizmas“, nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 6 punkte numatyto valstybės politiko elgesio pavyzdingumo principo.

2021 m. rugpjūčio 26 d. skundu „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos 2021 m. liepos 27 d. sprendimo Nr. TV20-11 „Dėl Virginijaus Sungailos““ Robertas Filistovičius VTEK apskundė Etikos komisijos 2021 m. liepos 27 d. sprendimą Nr. TV20-11 „Dėl Virginijaus Sungailos“, prašydamas įpareigoti Etikos komisiją iš naujo išnagrinėti jo Skundą.

2021 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. IGN-35 „Dėl Roberto Filistovičiaus skundo“ VTEK Roberto Filistovičiaus skundą patenkino – panaikino Etikos komisijos 2021 m. liepos 27 d. sprendimą Nr. TV20-11 „Dėl Virginijaus Sungailos“ ir įpareigojo Etikos komisiją Roberto Filistovičiaus 2021 m. birželio 22 d. Skundą nagrinėti iš naujo, konstatuodama, jog Etikos komisija skundžiamą Virginijaus Sungailos pasisakymą nagrinėjo ne Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse įtvirtinto pavyzdingumo principo turinio, bet partijos „Laisvė ir teisingumas“ galbūt pažeistos dalykinės reputacijos aspektu, taip peržengdama savo kompetencijos ribas ir viršydama įgaliojimus.

Nustatytos faktinės aplinkybės

Virginijus Sungaila yra pateikęs rašytinį paaiškinimą, kuriame nurodė, jog pagarsintas jo siūlymas partijai „Laisvė ir teisingumas“ yra paimtas iš konteksto, neįvertinant arba sąmoningai nutylint visą visumą, savo kaltės neįžvelgia, prašo tyrimą nutraukti.

Sigutė Bernotienė 2021 m. liepos 7 d. rašytiniame paaiškiniame nurodė, jog 2021 m. birželio 17 d., Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio metu svarstant darbotvarkę, Virginijui Sungailai pasisakius „šitų klausimų yra išsigąsta, nes šitie klausimai ne vienas liečia partiją „Laisvė ir teisingumas“, Virginijaus Sungailos paprašė nustoti nuolat kritikuoti partiją „Laisvė ir teisingumas“, į ką reaguodamas Virginijus Sungaila pareiškė „Aš jums siūlyčiau pasivadinti ne laisvė, bet kalėjimas ir banditizmas. Pasivadinkit taip, o ne laisvė ir teisingumas“. Mano, jog Virginijus Sungaila viešai, t.y. kitų politikų, visuomenės bei žiniasklaidos akivaizdoje, partijai „Laisvė ir teisingumas“ siūlydamas pasivadinti partija „Kalėjimas ir banditizmas“, pažemino šios partijos vardą, nes partijos narius sutapatino su plėšikais, žudikais, kita visuomenės smerkiama, nepriimtina veikla, be to, pažemino ir Mažeikių rajono savivaldybės tarybos nario, kaip politiko, vardą visuomenės akyse.

2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio garso įrašė girdėti kaip svarstant komiteto posėdžio darbotvarkę bei sprendžiant klausimą dėl Virginijaus Sungailos pasiūlytų penkių klausimų įtraukimo į darbotvarkę, Virginijus Sungaila pristatė į darbotvarkę įtrauktinus jo siūlomus klausimus bei užbaigė fraze „<...> tai vat, gerbiamieji, šitų klausimų yra išsigąsta, nes šitie klausimai ne vienas liečia partiją „Laisvė ir teisingumas“... Ačiū ir galime pradėti darbą“. Tada Sigutė Benotienė replikuodama pasisakė „„Laisvė ir teisingumas“ prašom nekritikuoti išties, nes Jūs neteisus esat“. Po to Virginijus Sungaila pasisakė „Aš jums siūlyčiau pasivadinti tiesiog ne laisvė, bet kalėjimas ir banditizmas. Pasivadinkit taip, o ne laisvė ir teisingumas“.

Teisinis vertinimas ir motyvai

Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnyje nurodyta, kad valstybės politikas viešajame gyvenime vadovaujasi pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, sąžiningumo, skaidrumo ir viešumo, padorumo, pavyzdingumo, nesavanaudiškumo, nešališkumo bei atsakomybės principais.

Kreipdamasis į Etikos komisiją Robertas Filistovičius prašė įvertinti ar Virginijus Sungaila, 2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio metu pasisakydamas žodžiais „Aš jums siūlyčiau pasivadinti tiesiog ne laisvė, bet kalėjimas ir banditizmas. Pasivadinkit taip, o ne laisvė ir teisingumas“ nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 6 punkte numatyto pavyzdingumo principo, todėl Etikos komisija turėtų vertinti ar politikas deramai elgėsi visuomenėje, laikėsi visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų.

Vertindama Virginijaus Sungailos pasisakymą 2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio metu, Etikos komisija konstatuoja, kad Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narys savo nuomonę partijos „Laisvė ir teisingumas“ atžvilgiu tik išsakė ir tai padarė tuoj po to, kai Mažeikių rajono savivaldybės tarybos

Švietimo, kultūros ir sporto komitetas atsisakė į darbotvarkę įtraukti jo pasiūlytus penkis klausimus, jo nuomone liečiančius visuomenės interesą, o tarp atsisakiusių į darbotvarkę įtraukti šiuos klausimus buvo du partijos „Laisvė ir teisingumas“ nariai. Iš pasisakymo akivaizdu, kad Virginijus Sungaila, būdamas charizmatiška asmenybė, emociškai apeliavo į Sigutės Bernotienės jam išsakytą repliką, siūlydamas jos atstovaujamai partijai „Laisvė ir teisingumas“ pasivadinti partija „Kalėjimas ir banditizmas“, t.y. pasitelkdamas hiperbolę, alegoriją partijos „Laisvė ir teisingumas“ pavadinime esantį žodį „laisvė“ sutapatino su šio žodžio priešingybe „kalėjimas“ („nelaisvė“), o žodį „teisingumas“ - su šio žodžio priešingybe „banditizmas“ („neteisingumu“), iškart viešai duodamas suprasti, kodėl jam susiformavo toks pasiūlymas - Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto, tame tarpe ir partijos „Laisvė ir teisingumas“, narių nenoras spręsti visuomenei aktualius ir opius klausimus.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti.

Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje numatyta, kad kiekvienas turi teisę laisvai reikšti savo mintis ir įsitikinimus.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad draudžiama tarybos narį persekioti už balsavimą ar pareikštą nuomonę savivaldybės tarybos ar jos komitetų posėdžiuose.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas taip pat yra pasisakęs, kad vykstant diskusijai viešojo intereso klausimu, leistinos politikų ir kitų visuomenės veikėjų kritikos ribos yra platesnės negu privačių asmenų, tačiau turi būti įvertinti ir atskirti faktiniai teiginiai nuo vertinamųjų.

Esant tokiai situacijai, tokiam teisiniam reglamentavimui, atsižvelgiant į nuosekliai formuojamą teismo praktiką, Etikos komisijos nuomone, Virginijaus Sungailos 2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio metu pasiūlymas partijai „Laisvė ir teisingumas“ pasivadinti partija „Kalėjimas ir banditizmas“ nelaikytinas valstybės politikos elgesio pavyzdinio principo pažeidimu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikos elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 3 dalimi, 10 straipsnio 1 dalimi, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T1-196 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“, 38.1 papunkčiu, 40, 42, 44-46 punktais, Etikos komisija,

n u s p r e n d ė:

1. Pripažinti, kad Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narys Virginijus Sungaila, 2021 m. birželio 17 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio partijai „Laisvė ir teisingumas“ pasiūlydamas pasivadinti partija „Kalėjimas ir banditizmas“, nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikos elgesio kodekso 4 straipsnio 6 punkte numatyto valstybės politikos elgesio pavyzdinio principo.
2. Sprendimo kopiją išsiųsti partijos „Laisvė ir teisingumas“ atsakingajam sekretoriui Robertui Filistovičiui, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos nariui Virginijui Sungailai bei Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.
3. Sprendimą paskelbti Mažeikių rajono savivaldybės interneto svetainėje www.mazeikiai.lt.
4. Sprendimas gali būti skundžiamas Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo valstybės politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas, dienos.

Komisijos pirmininkė

Ona Kelpšienė